

6. Пішак В.П., Бажора Ю.І., Брагин Ш.Б. та ін. Медична біологія, за ред. В.П. Пішака, Ю.І. Бажори: Підручник. - Вінниця: НОВА КНИГА. 2004. - 656 с. 7. Ростовцев В.П., Улащик В.С. Структурное качество управления в здравоохранении // Здравоохранение. - 1997. - № 5. 8. Самсонов А.В., Брагин Ш.Б., Овчинников С.А. и др. Совершенствование знаний учащихся средних школ и повышение квалификации учителей по проблемам биологии и гигиены кафедр медицины ВУЗа // Вестн. Гигиены и эпидемиол. (приложение). - 2000. - 4, №1. - С. 170-174. 9. McMichael A.J. Integrating nutrition with ecology: balancing the health of humans and biosphere // Public health nutrition. - 2005. - Sep. 8(6A). - P. 706-15. 10. Severtsov A.S. Dynamics of numerical changes in human population in terms of animal population ecology // Bulletin Moskovskogo obshchestva ispytatelei prirody. Otdel biologicheskii. - 1992. - 97(6). - P.3-17. 11. Varfolomeyev S.D., Gurevich K.G. The hyperexponential growth of the human population on a macrohistorical scale // Journal of theoretical biology 2001. - Oct. 7; 212(3). - P. 367-72.

**МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ
ВИКЛАДАННЯ ПАРАЗИТОЛОГІЇ ТА
ПАРАЗИТОЦЕНОЛОГІЇ В МЕДИЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

**Ш.Б. Брагин, О.В. Самсонов, С.О. Овчинников,
Т.І. Самойленко, М.Г. Степанова, Д.С. Зайка**

Резюме. Наводиться позитивний досвід викладання медичної паразитології та паразитоценології в Донецькому

національному медичному університеті ім. М.Горького з урахуванням сучасних соціальних та екологічних змін у світі, а також реформування медичної освіти.

Ключові слова: викладання, медична паразитологія, паразитоценологія, медичний ВНЗ.

**MEDICOECOLOGICAL DIRECTION OF
PARASITOLOGY AND PARASITOCENOLOGY
TEACHING IN MEDICAL UNIVERSITY**

**Sh.B. Bragin, A.V. Samsonov, S.A. Ovchinnikov,
T.I. Samoylenko, M.G. Stepanova, D.S. Zaika**

Abstract. We describe our positive experience of medical parasitology and parasitocenology teaching in Gorky national medical university, Donetsk based on present-days social and ecological changes in the world and reformation of the medical education.

Key words: teaching, medical parasitology, parasitocenology, medical university.

Gorky National Medical University (Donetsk)

Clin. and experim. pathol. - 2007. - Vol.6, №4. - P.4-6.
Надійшла до редакції 09.10.2007

Рецензент - доц. О.І. Захарчук

УДК: 616-093/-098:378.147

**В.П. Пішак
Т.Є. Дьякова
В.В. Степанчук
Н.В. Черновська
О.І. Сметанюк**

**ЕЛЕМЕНТИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У
ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ
ПАРАЗИТОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ ВИЩИХ
МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

Ключові слова: паразитологія,
навчальний процес, професійна
орієнтація.

Резюме. Приведена характеристика навчального процесу з медичної паразитології та вказані напрямки роботи у професійній орієнтації майбутніх лікарів.

Той факт, що людині загрожують близько 500 видів паразитичних організмів, які руйнують її здоров'я, знижують працездатність і рівень життя в цілому, свідчить про важливе місце медичної паразитології у теоретичній підготовці студентів у вищих медичних навчальних закладах.

Проте, виявляється, вивчення цієї дисципліни у вищому навчальному закладі вимагає певної

стимуляції. Адже значна частина студентів-першокурсників, вважаючи розділ паразитології у загальному курсі медичної біології більш медичним, професійно-орієнтованим, ніж, наприклад, генетика, з нетерпінням очікують на початок його вивчення і надіються на можливість більш легко отримувати хороші оцінки за свої відповіді. Але їх зустрічає вимога досконалого знання морфології,

© В.П. Пішак, Т.Є. Дьякова, В.В. Степанчук, Н.В. Черновська, О.І. Сметанюк, 2007

внутрішньої будови, складних життєвих циклів паразитів, лабораторної діагностики і профілактики відповідних інвазій. І певна частина студентів втрачає інтерес до предмету, для них даний розділ виявляється не менш важким і не більш привабливим, ніж та ж генетика. Тому кафедра намагається стимулювати їхню зацікавленість і бажання вивчати основи медичної паразитології, аби у майбутній професійній діяльності вони не виявляли таку неосвіченість і паразитологічну необізнаність та неграмотність, яку у минулому столітті довелося долати в лікарських колах засновнику вітчизняної гельмінтології К.І.Скрябіну. Йому навіть від маститих лікарів доводилося, наприклад, чути, що вишукувати метод боротьби з волосоголовцем – це означає сприяти регресу медицини [4].

Для подолання низької активності у засвоєнні основ медичної паразитології нами зроблено наступне. Кафедра придбала фільм "Паразити людини" в кількох серіях і апробувала його показ на засіданні наукового студентського гуртка. Одразу інтерес студентської аудиторії до вивчення медичної паразитології підвищився, адже вони побачили живих паразитів на різних стадіях їхнього розвитку. Плануємо демонструвати цей фільм замість стандартних лекцій, супроводжуючи показ коментарями лектора.

Іншими стимулами є проведення внутрішньо-кафедральної олімпіади з загальної та медичної паразитології і нагородження її переможців під час лекцій, написання наукових рефератів студентами під керівництвом досвідчених викладачів.

Досвід показує, що на лекціях і практичних заняттях слід час від часу звертатися до витоків науки, до визначних особистостей, які важкою працею, нерідко надто дорогою ціною – власним життям – розкривали наукові таємниці, рятуючи цим мільйони інших людських життів. Адже значною мірою наші студенти стали занадто практичними, але малоемоційними. Розповіді на лекціях і практичних заняттях про відкривачів наукових істин досягають того, що врешті студенти починають розуміти: вивчити і запам'ятати вже відкрите значно легше і простіше, ніж відкривати, і не варто відверто глузувати над тими, хто проводили досліди навіть на самих собі, заражаючи себе паразитами і потім описуючи симптоми хвороби, визначаючи інвазійні стадії, розкриваючи життєві цикли і терміни розвитку збудників паразитарних хвороб тощо. Імена таких вчених, лікарів відомі (Г.М. Мінх, О.О. Мочутковський, Ф.Ф. Галізін, Йошида та ін.). Такими прикладами виховується повага студентів до науки як такої, до

її творців, гордість за авторитет вітчизняних вчених, людяність, яка є такою необхідною у професії лікаря. Студенти пишуть наукові реферати про видатних паразитологів. Внаслідок такої виховної роботи ми спостерігаємо підвищення результативності навчання.

Через вивчення паразитології також готуємо студентів до ефективного засвоєння такого розділу біології, як філогенія систем органів з питаннями порівняльної анатомії і онтофілогенетичної зумовленості різних вад розвитку у людини [1,2,3]. Тобто, виховуємо у студентів активне еволюційне мислення. Їм відкривається, що дійсно "економічна мудрість бытия: всё новое в нем шьётся из старья".

Таким чином, у викладанні загальної і медичної паразитології на лекціях і практичних заняттях є багато можливостей для проведення всебічної виховної роботи, навіть у жорстких рамках діючої кредитно-модульної системи, коли контролю знань відведено значно більше часу, ніж власне навчання і виховання студентів.

Література. 1. Медична біологія / За ред. В.П. Пішака, Ю.І. Бажори. Підручник. - Вінниця: НОВА КНИГА, 2004. - 656 с. 2. Медична біологія. Програма з навчальної дисципліни для студентів вищих медичних навчальних закладів III - IV рівнів акредитації. - Київ, 2000. - 44 с. 3. Пішак В.П., Захарчук О.І. Навчальний посібник з медичної біології, паразитології та генетики. Практикум. - Чернівці: Медакадемія, 2004. - 579 с. 4. Пішак В.П., Булик Р.Є., Захарчук О.І. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. - Чернівці: Медуніверситет, 2007. - 284 с.

ЭЛЕМЕНТЫ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В ПРОЦЕССЕ ПРЕПОДАВАНИЯ МЕДИЦИНСКОЙ ПАЗИТОЛОГИИ СТУДЕНТАМ ВЫСШИХ МЕДИЦИНСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В.П. Пишак, Т.Е. Дьякова, В.В. Степанчук, Н.В. Черновская, О.И. Сметаниук

Резюме. Приведена характеристика учебного процесса по медицинской паразитологии, указаны направления работы с целью профессиональной ориентации будущих врачей.

Ключевые слова: паразитология, учебный процесс, профессиональная ориентация.

THE ELEMENTS OF EDUCATING PROCESS IN TEACHING OF MEDICAL PARASITOLOGY TO STUDENTS OF HIGH MEDICAL INSTITUTIONS

V.P. Pishak, T.Ye. Dyakova, V.V. Stepanchuk, N.V. Chernovska, O.I. Smetaniuk

Abstract. The characteristics of educating process in medical parasitology is given as well as possible directions of work in professional orientation of the future doctors.

Key words: parasitology, educating process, professional orientation.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

*Clin. and experim. pathol. - 2007. - Vol.6. №4. - P.6-7.
Надійшла до редакції 01.10.2007*